

Spis treści

Wprowadzenie do wydania XII.....	17
Komentarz problemowy do Karty Nauczyciela	
Rozdział 1. Postanowienia wstępne (art. 1–5).....	25
Nauczanie religii przed 1989 r. a praca nauczycielska	25
Pracownicy placówek opiekuńczo-wychowawczych a przepisy Karty Nauczyciela	25
Ilość i typ szkół w zespole szkół	25
Zespół szkół i szkoła jako pracodawca	25
Rozdział 2. Obowiązki nauczycieli (art. 6–8).....	26
Ocena pracy nauczycieli i pracowników niebędących nauczycielami	26
Nauczyciel z UE a wykonywanie pracy nauczyciela w Polsce	29
Uprawnienia kontrolne rodziców wobec nauczycieli w kwestii wycieczek i imprez kulturalnych.....	29
Rozdział 3. Wymagania kwalifikacyjne (art. 9).....	30
Kwalifikacje nauczyciela bibliotekarza	31
Kwalifikacje nauczycieli praktycznej nauki zawodu.....	31
Kwalifikacje osoby pełniącej funkcję kierowniczą	32
Organy oceniające pracę dyrektora.....	34
Niespełnienie wymogów kwalifikacyjnych w ubieganiu się o wyższy stopień awansu zawodowego	34
Wyższe wykształcenie a przepisy oświatowe	35
Kierownik placówki opiekuńczo-wychowawczej	35
Nauczyciel kontraktowy a brak magisterium	36
Prowadzenie zajęć edukacyjnych w zakresie udzielania pierwszej pomocy	36
Staż adaptacyjny	36
Brak wykształcenia wyższego	37
Przygotowanie pedagogiczne	37
Rozdział 3a. Awans zawodowy nauczycieli (art. 9a–9i)	38
Rozpoczęcie procedury awansu zawodowego	38
Obowiązki dyrektora w stosunku do nauczyciela odbywającego staż.....	38
Obowiązki dyrektora po zakończeniu stażu przez nauczyciela	38
Czynności dyrektora po złożeniu przez nauczyciela wniosku o rozpoczęcie stażu	39
Charakter ustalenia długości stażu	39
Obowiązki nauczyciela stażysty w okresie stażu.....	39
Obowiązki nauczyciela kontraktowego w okresie stażu	40
Obowiązki nauczyciela mianowanego w okresie stażu.....	41
Były pracownik naukowy szkoły wyższej a stopień nauczyciela mianowanego w kolegium pracowników służb społecznych.....	42
Nauczyciel-ekspert	42
Określenie wymagań kwalifikacyjnych nauczyciela zawartych w akcie nadania stopnia awansu zawodowego	42
Rozmowa kwalifikacyjna i dokonywanie oceny nauczyciela	43
Skład dokumentacji dołączonej do wniosku nauczyciela o rozpoczęcie postępowania kwalifikacyjnego	43
Członkowie komisji kwalifikacyjnej a zmiana wystawionych przez nich ocen.....	44
Termin oceny spełnienia wymagań kwalifikacyjnych	44
Nadzór kuratora oświaty nad pracą komisji kwalifikacyjnej	44

Charakter prawny aktu nadania stopnia awansu zawodowego	44
Zawartość aktu nadania stopnia zawodowego	45
Odszkodowanie z tytułu naruszenia dóbr osobistych nauczyciela a ocena jego pracy dokonana w procesie awansu zawodowego	45
Nadanie nauczycielowi stopnia nauczyciela mianowanego a zatrudnienie na czas nieokreślony	45
Nadanie nauczycielowi kontraktowemu zatrudnionemu w Kolegium Nauczycielskim stopnia nauczyciela mianowanego	45
Braki formalne we wniosku o nadanie stopnia nauczyciela mianowanego	46
Nawiązanie stosunku pracy z nauczycielem mianowanym	46
Ocena pracy nauczyciela a sąd	46
Sąd pracy a badanie postępowania szkoły przy dokonywaniu oceny nauczyciela	46
Organ prowadzący nadający stopnie awansu zawodowego a stanowisko komisji kwalifikacyjnej	47
Doradca metodyczny	47
Nauczyciel konsultant	47
Kapitał do Spraw Profesorów Oświaty i jej zadania	48
Rozdział 4. Nawiązanie, zmiana i rozwiązanie stosunku pracy (art. 10–28).....	49
Zakres obowiązków nauczyciela na piśmie	49
Plan nauczania	49
Pensum godzinowe zajęć nauczyciela przedmiotu i nauczyciela-bibliotekarza	49
Nauczyciel jako pracownik szkoły lub zespołu szkół	50
Dyskryminacja ze względu na wiek	50
Charakter zatrudnienia	51
Nawiązanie stosunku pracy a obowiązek informacyjny pracodawcy	51
Wolne etaty a pierwszeństwo zatrudnienia	51
Termin otrzymania umowy o pracę i jej treść	51
Umowa o pracę na okres próbny	52
Nauczyciel mianowany a zatrudnienie na podstawie umowy o pracę na czas określony	53
Umowa-zlecenie a zatrudnienie nauczyciela	53
Przekształcenie zatrudnienia nauczyciela mianowanego	55
Ilość umów o pracę na czas określony	55
Zastępstwo nieobecnego nauczyciela	55
Uzyskanie stopnia nauczyciela mianowanego a zmiana podstawy świadczenia pracy	56
Skuteczność zawarcia umowy o pracę na czas określony	56
Odszkodowania za naruszenie dóbr osobistych	56
Państwowa Inspekcja Pracy a podważanie charakteru umów	56
„Domniemanie” istnienia stosunku pracy	57
Podstawa prawna świadczenia pracy jako kryterium doboru pracownika	58
Przeniesienie w stan nieczynny	59
Przeniesienie w stan nieczynny	59
Termin przeniesienia w stan nieczynny	60
Pojęcie stanu nieczynnego po 31 sierpnia 2004 r.	61
Przeniesienie w stan nieczynny nauczycielki w ciąży	61
Przeniesienie w stan nieczynny a ponowne zatrudnienie	61
Przeniesienie w stan nieczynny a przywrócenie do pracy	61
Nauczyciel zatrudniony na czas określony a przeniesienie w stan nieczynny	62
Urlop wychowawczy a przeniesienie w stan nieczynny	62
Informowanie nauczyciela o przejściu w stan nieczynny	62
Naruszenie procedury likwidacji szkoły a przeniesienie nauczyciela w stan nieczynny	62
Przeniesienie w stan nieczynny członka związku zawodowego a wymóg konsultacji	62

Przeniesienie w stan nieczynny członka zarządu zakładowej organizacji związkowej bez zgody zarządu związku	62
Przeniesienie w stan nieczynny a przysługujące roszczenia	63
Przeniesienie nauczyciela w stan nieczynny w czasie choroby	63
Przeniesienie w stan nieczynny a zatrudnienie na zastępstwo	63
Złożenie wniosku o przeniesienie w stan nieczynny a działanie pod wpływem błędu co do prawa	63
Przeniesienie nauczyciela z jednej miejscowości do drugiej w ramach tej samej placówki	63
Rozwiązanie stosunku pracy	64
Rozwiązanie umowy z upływem czasu a prawo do wcześniejszej emerytury nauczycielskiej.....	64
Rozwiązanie umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony	64
Termin rozwiązania stosunku pracy a nabycie prawa do emerytury	65
Trudna sytuacja rodzinna a odwołanie się od wypowiedzenia stosunku pracy	65
Choroba pracownika a skuteczność wypowiedzenia stosunku pracy	65
Umowa o pracę na czas określony a wypowiedzenie stosunku pracy	65
Wiek chroniący pracownika przed wypowiedzeniem umowy o pracę	66
Wypowiedzenie stosunku pracy z powodu częściowej likwidacji szkoły a zmniejszenie wymiaru zatrudnienia lub uzupełnienie zatrudnienia w innej szkole	66
Wypowiedzenie stosunku pracy a konsultacja z zakładową organizacją związkową	66
Kryteria doboru pracowników do zwolnienia a formalna przyczyna wypowiedzenia stosunku pracy	66
Reorganizacja systemu szkolnictwa a wypowiedzenie nauczycielowi stosunku pracy	66
Nauczyciel religii członkiem zarządu zakładowej organizacji związkowej a rozwiązywanie stosunku pracy bez zgody zarządu	67
Zmiana planu nauczania a wypowiedzenie umowy o pracę	67
Zwolnienie nauczyciela mianowanego podczas urlopu dla poratowania zdrowia	67
Roszczenia nauczyciela mianowanego w przypadku niezgodnego z prawem rozwiązania stosunku pracy.....	67
Odwołanie nauczyciela z funkcji dyrektora i rozwiązanie stosunku pracy ze szkołą	68
Zmiany organizacyjne a rozwiązywanie stosunku pracy.....	68
Podważenie zasadności wypowiedzenia.....	68
Redukcja etatów	68
Zwolnienie nauczyciela z powodu redukcji etatów a obowiązek poszukiwania godzin w innych szkołach na dopełnienie etatu.....	69
Pierwszeństwo redukcji nauczycieli kontraktowych	70
Zwolnienia grupowe a ochrona nauczycieli	70
Zwolnienie grupowe w szkole	71
Likwidacja szkoły	71
Likwidacja szkoły a zwolnienie pracowników chronionych	71
Pozytywna opinia kuratora oświaty w zakresie likwidacji szkoły	71
Wymóg konsultacji zamiaru likwidacji szkoły ze związkami zawodowymi	72
Opiniowanie przez związki zawodowe uchwały rady gminy w sprawie likwidacji szkoły	72
Przywrócenie i powrót do pracy	72
Negatywna ocena pracy a roszczenie o przywrócenie do pracy	72
Przywrócenie do pracy a wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy	73
Powrót do pracy po skorzystaniu z prawa do wcześniejszej emerytury a uznanie stopnia nauczyciela mianowanego	73

Odprawy pieniężne	73
Odprawa pieniężna a niezwłoczne podjęcie pracy	73
Przeniesienie do innej szkoły na własny wniosek a odprawa pieniężna	73
Wysokość odprawy pieniężnej przy zwolnieniu z powodu redukcji etatów	73
Zwolnienie nauczycieli niebędące zwolnieniem grupowym a odprawy pieniężne	74
Częściowa likwidacja szkoły a odprawy pieniężne	74
Brak środków na wypłatę odpraw pieniężnych a obowiązek powiatu	75
Odprawa w wysokości jednomiesięcznego wynagrodzenia a trwała niezdolność do pracy	75
Uprawnienie do odprawy pieniężnej w przypadku trwałej niezdolności do wykonywania pracy w pełnym wymiarze czasu pracy	75
Naliczanie odprawy z tytułu likwidacji szkoły lub stanowiska pracy	75
Prawo do odprawy pieniężnej w związku z reorganizacją szkoły nie wyłącza prawa do odprawy rentowej	76
Badania okresowe	76
Badania kontrolne i okresowe	76
Zasadność skierowania na badania lekarskie	77
Nieterminowe wykonanie kontrolnych badań lekarskich a zwolnienie z pracy	77
Przeniesienie nauczyciela	77
Pojęcie stanowiska w świetle art. 18 ust. 1 k.n.	77
Przeniesienie nauczyciela do pracy w innej szkole	77
Zgoda nauczyciela na pracę w innej szkole w celu uzupełnienia pensum	77
Przeniesienie do innej szkoły na podstawie przepisów Karty Nauczyciela a odprawa pieniężna z tytułu likwidacji pracodawcy	78
Przeniesienie do innej pracy w trybie Karty Nauczyciela a dodatkowe wynagrodzenie w związku ze zwiększeniem obowiązkowego pensum zajęć dydaktycznych	78
Przeniesienie nauczyciela mianowanego na jego wniosek do pracy w innej szkole a stosunek pracy w nowej szkole	78
Przeniesienie nauczyciela na nienauczycielskie stanowisko	78
Przeniesienie do pracy w innej szkole a rozwiązanie stosunku pracy	78
Przywrócenie pracownika do pracy na poprzednich warunkach a brak stanowisk pracy	79
Przestępstwo z winy umyślnej	79
Prawomocny wyrok za popełnienie przestępstwa z winy umyślnej a stosunek pracy	79
Prawomocny wyrok za prowadzenie samochodu w stanie nietrzeźwości jako podstawa wygaśnięcia stosunku pracy	79
Termin wygaśnięcia stosunku pracy w przypadku popełnienia przestępstwa z winy umyślnej	79
Kierowanie szkołą	80
Kierowanie dwiema szkołami przez jedną osobę	80
Dyrektor szkoły a gminny pracownik samorządowy	81
Wiceprezydent a dyrektor szkoły	84
Tryb powierzenia obowiązków na stanowisku dyrektora szkoły	84
Tryb odwołania z funkcji dyrektora szkoły	93
Rozdział 5. Warunki pracy i wynagrodzenia (art. 29–46)	93
Wynagrodzenie	93
Termin polecenia przelewu wynagrodzenia za pracę nauczyciela	93
Wynagrodzenie nauczycieli, którzy ukończyli szkoły teologiczne	94
Wynagrodzenie nauczycieli, którzy ukończyli studia zawodowe	94

Obliczanie stawki wynagrodzenia zasadniczego za jedną godzinę przeliczeniową dla nauczycieli realizujących zwiększone pensum	94
Nieusprawiedliwiony dzień pracy a nadpłacone wynagrodzenie.....	94
Potrącenie niedoboru z wynagrodzenia za pracę	95
Potrącenia z wynagrodzenia.....	95
Potrącenia z wynagrodzenia za pracę a kwota wolna od potrąceń	96
Dodatkowe wynagrodzenie z tytułu uczestniczenia w wycieczkach szkolnych	96
Niższe wynagrodzenie a dyskryminacja	96
Obliczenia wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe	97
Pracownicy dydaktyczni OHP a postanowienia Karty Nauczyciela w zakresie wynagrodzenia za pracę w godzinach ponadwymiarowych	97
Zasady wypłacania dodatków do wynagrodzenia zasadniczego oraz wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw dla nauczycieli zatrudnionych w schroniskach dla nieletnich	97
Przesłanki otrzymania dodatku motywacyjnego	97
Swoboda organu prowadzącego przy ustalaniu wypłaty (dodatku motywacyjnego, wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw, nagród)	98
Choroba nauczyciela a prawo do wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe.....	98
Wynagrodzenie za niezrealizowane godziny ponadwymiarowe.....	99
Zwiększenie liczby godzin zajęć od 1 września 2009 r.	99
Wymiar obowiązkowych zajęć pozalekcyjnych a choroba nauczyciela.....	100
Nauczyciele zwolnieni z obowiązkowych zajęć pozalekcyjnych	100
Limity godzin ponadwymiarowych	101
Ewidencja obowiązkowych godzin zajęć pozalekcyjnych	101
Zasady obniżania pensum dydaktycznego dla nauczycieli	101
Zmiany w zakresie naliczania wynagrodzenia za pracę w świetle noweli Karty Nauczyciela wynikającej z ustawy z dnia 21 listopada 2008 r.	102
Opracowywanie sprawozdania nauczycieli w wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli	102
Zarobki nauczycieli w 2010 r.....	103
Dyrektor szkoły a ustalenie wysokości wynagrodzenia dla nauczycieli	104
Organ prowadzący a ustalenie regulaminu wynagrodzeń dla nauczycieli	104
Analiza wydatków na wynagrodzenia a obowiązki organów prowadzących.....	104
Zawyżenie wynagrodzenia zasadniczego a korekta błędu	105
Rozwiązanie umowy o pracę a podwyżka z wyrównaniem	105
Choroba dyrektora szkoły a zwiększenie wysokości dodatku funkcyjnego	105
Podwyżka wynagrodzeń nauczycieli a przebywanie na urlopie dla poratowania zdrowia.....	106
Zgodność z Konstytucją RP różnicowania wysokości dodatków do wynagrodzenia nauczyciela	107
Zasady odpłatności za posiłki spożywane przez nauczycieli w stołówkach szkolnych	107
Zrekompensowanie nauczycielowi dnia wolnego od pracy.....	108
Wysokość dodatku funkcyjnego dyrektora	108
Zwrot wynagrodzenia za czas choroby za niezgodne z celem wykorzystanie zwolnienia lekarskiego	108
Wynagrodzenie za czas choroby.....	109
Zasady wynagradzania egzaminatorów za udział w egzaminach ustnych.....	109
Wychowawca przedszkolny a dodatek funkcyjny	111
Dodatek za wysługę lat.....	112
Reguły ustalania prawa do dodatku „stażowego”	112
Wysokość pierwszego dodatku stażowego dla nauczyciela	112
Prawo do dodatkowego wynagrodzenia za egzaminowanie maturzystów	113

Wymóg uzgadniania podwyżek ze związkami zawodowymi.....	113
Wypłata wynagrodzenia mediatorowi przy sporach zbiorowych	113
Prawo związku zawodowego do otrzymywania informacji na temat wysokości płac pracowników	114
Zawieranie układów zbiorowych pracy na zasadach określonych w dziale XI Kodeksu pracy	114
Przyznanie dodatku motywacyjnego a opinia związków zawodowych	115
Przyznanie nauczycielowi nagrody a nałożenie na dyrektora obowiązku uzyskiwania opinii związku zawodowego	115
Udział w strajku a pobrane wynagrodzenie	115
Wynagrodzenie za przepracowaną część miesiąca	116
Odprawa pośmiertna – termin przyznania, zasady naliczania	117
Rozwiązanie stosunku pracy z powodu niezdolności do pracy i przejścia na rentę z ZUS a prawo do dwóch odpraw pieniężnych	118
Prawo nauczycieli do dodatku motywacyjnego a możliwości finansowe samorządu	118
Prawo do dodatku funkcyjnego	118
Pojęcie „podstawowego” i „dodatkowego” zatrudnienia a dodatek za wysługę lat	118
Zwolnienie pracownika od pracy w celu przeprowadzenia zajęć dydaktycznych w szkole zawodowej	119
Bezpodstawne przyznanie dodatku do wynagrodzenia.....	119
Wynagrodzenie głównej księgowej zatrudnionej w szkole	119
Regulamin wynagradzania	120
Uzgadnianie regulaminu	120
Zmiana regulaminu a brak konsensusu między organizacjami związkowymi	120
Regulamin ustalany przez organ prowadzący a obliczanie wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw	120
Regulamin a zasady cofania dodatku funkcyjnego	121
Wymóg uzgodnienia ze związkami zawodowymi regulaminu a reprezentatywne organizacje związkowe	121
Czas pracy/wymiar zajęć/godziny ponadwymiarowe	121
Obowiązek prowadzenia ewidencji czasu pracy	121
Czas pracy nauczyciela zatrudnionego w szkole niepublicznej	123
Rozliczanie czasu pracy nauczyciela udającego się z młodzieżą na kilkudniową wycieczkę	123
Zgoda dyrektora na zatrudnienie nauczyciela w większym wymiarze godzin dydaktycznych	124
Okres realizowania pensum dydaktycznego	124
Podjęcie dodatkowego zatrudnienia a zgoda dyrektora.....	124
Obniżenie ilości zajęć dydaktycznych a pełnienie dodatkowych zajęć wychowawczych.....	124
Uzupełnianie pensum zajęć dydaktycznych przez wykonywanie pracy w charakterze bibliotekarza	124
Obniżenie obowiązkowego wymiaru zajęć dydaktycznych dyrektora szkoły	125
Placówki oświatowe, w których realizowana jest praca w porze nocnej.....	125
Zajęcia wychowawcze prowadzone przez całą dobę a praca w porze nocnej.....	125
Uprawnienia nauczyciela zatrudnionego w porze nocnej	125
Ilość godzin ponadwymiarowych dla dyrektora	126
Wypowiedzenie pracy w godzinach ponadwymiarowych	126
Ograniczenia w zatrudnieniu w godzinach ponadwymiarowych	126
Zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze a godziny ponadwymiarowe	126
Udział w egzaminie maturalnym a godziny ponadwymiarowe	126

Zajęcia wyrównawcze lub konsultacje a dodatkowe wynagrodzenie z tytułu godzin ponadwymiarowych	127
Pełnienie opieki nad młodzieżą w okresie ferii	127
Obowiązywanie niepodanej do powszechnej wiadomości uchwały rady dotyczącej udzielenia i rozmiaru zniżek tygodniowych wymiaru zajęć	127
Udział nauczyciela w wycieczce szkolnej z uczniami	127
Zatrudnienie w placówce nieferyjnej a udzielenie dnia wolnego z tytułu święta	128
Opinia kuratorium oświaty w sprawie arkusza organizacyjnego szkoły a odrębna opinia w zakresie zwolnienia dyrektora szkoły z obowiązkowego wymiaru zajęć dydaktycznych	128
Zasiłek chorobowy i opiekuńczy	128
Prawo do zasiłku opiekuńczego	128
Prawo do 100% zasiłku (wynagrodzenia) chorobowego	129
Nabycie prawa do zasiłku chorobowego po przerwie w zatrudnieniu	129
Nieprawidłowo naliczony zasiłek chorobowy a wniosek o pomoc	130
Kontrola prawidłowości korzystania przez pracownika ze zwolnienia lekarskiego	130
Termin dostarczenia zwolnienia lekarskiego a zmniejszenie zasiłku chorobowego	131
Wystawianie przez szpital zaświadczenia lekarskiego o niezdolności do pracy	131
„Wsteczne” zwolnienie lekarskie	131
Akty prawne regulujące pozycję nauczyciela zatrudnionego przez różne kościoły	131
Akt prawny regulujący pozycję nauczyciela zatrudnionego przez Kościół Prawosławny	131
Akt prawny regulujący pozycję nauczyciela zatrudnionego przez Kościół Ewangelicko-Augsburski	132
Nauczyciele zatrudnieni przez Kościół Adwentystów Dnia Siódmego a przepisy Karty Nauczyciela	132
Nauczyciel zatrudniony przez Kościół Polskokatolicki a ochrona wynikająca z przepisów Karty Nauczyciela	132
Nauczyciel zatrudniony przez Kościół Ewangelicko-Metodystyczny a przepisy Karty Nauczyciela	132
Nauczyciel zatrudniony przez Kościół Chrześcijań Baptystów a przepisy Karty Nauczyciela	132
Nauczyciel zatrudniony przez Kościół Zielonoświątkowy	133
Akt prawny regulujący pozycję nauczyciela zatrudnionego przez Kościół Starokatolicki Mariawitów	133
Warunki pracy	133
Praca w trudnych warunkach	133
Prace realizowane w warunkach uciążliwych	134
Rozdział 6. Nagrody i odznaczenia (art. 47–52)	135
Termin nabycia prawa do nagrody jubileuszowej	135
Ochrona wynagrodzenia a odprawa emerytalna lub nagroda jubileuszowa	135
Nadpłata nagrody jubileuszowej	136
Praca na roli a okres uprawniający do nagrody jubileuszowej	136
Nauczanie religii w szkołach w latach 1990–1997 a prawo do dodatku za staż pracy lub nagrody jubileuszowej	137
Potrącenia za zobowiązania pracownika z nagrody jubileuszowej	137
Okres uprawniający nauczyciela religii szkoły publicznej do nagrody jubileuszowej	138
Naliczanie nagrody jubileuszowej	138
Termin wypłacenia trzynastki	138
Obliczanie trzynastki nauczycielowi	139
Nauczyciele szkół niepublicznych a prawo do trzynastki	142

Nienabywanie prawa do nagrody rocznej	143
Przebywanie na zwolnieniu lekarskim podczas półrocznego zatrudnienia a prawo do trzynastki	146
Zatrudnienie na podstawie umowy o pracę zawartej na okres roku szkolnego 2009/2010 a prawo do trzynastki	146
Śmierć pracownika a wypłacenie trzynastki za rok ubiegły jego rodzinie	146
Przeniesienie służbowe a wypłacenie trzynastki	147
Nieprzepracowanie w roku kalendarzowym co najmniej 6 miesięcy a prawo do nagrody rocznej	147
Uprawnienie do nadania nauczycielowi Medalu Komisji Edukacji Narodowej	151
Przyznanie Medalu Komisji Edukacji Narodowej	151
Samodzielne przyznawanie nagród przez dyrektora	152
Tryb ubiegania się o nagrodę dla nauczyciela z funduszy MEN lub kuratora oświaty	152
Kryteria uprawniające nauczyciela do nagrody z funduszy MEN lub kuratora oświaty	153
Rozdział 7. Uprawnienia socjalne i urlopy (art. 53–70).....	153
Pozbawianie nauczyciela w drodze regulaminu prawa do dodatku mieszkaniowego i wiejskiego	153
Status emeryta przy przejściu na rentę rodzinną po zmarłym małżonku	154
Pełnienie obowiązków służbowych a ochrona przewidziana dla funkcjonariuszy publicznych	154
Zajmowanie mieszkań szkolnych	154
Dodatek mieszkaniowy a składka na ubezpieczenie społeczne	154
Nauczyciel zatrudniony w szkole w wymiarze 3/4 etatu a prawo do zasiłku na zagospodarowanie	155
Prawo do zasiłku na zagospodarowanie a wcześniejsze zatrudnienie w placówce niebędącej szkołą	155
Prawo nauczyciela do ulgowych przejazdów PKP	155
Uprawnienia nauczycieli skierowanych lub delegowanych do pracy za granicą	155
Urlopy	156
Obliczanie wymiaru urlopu nauczyciela, zatrudnionego w niepełnym wymiarze czasu pracy	156
Okres stanu nieczynnego a urlop wypoczynkowy nauczyciela	157
Zatrudnienie nauczyciela w systemie feryjnym a urlop wypoczynkowy na żądanie	157
Przejście na emeryturę a prawo nauczyciela do ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy w wymiarze proporcjonalnym do czasu zatrudnienia w danym roku	157
Wymiar urlopu nauczyciela zatrudnionego przez okres krótszy niż 10 miesięcy a ferie szkolne w organizacji pracy	157
Wymiar urlopu przysługujący nauczycielowi a rozwiązanie stosunku pracy w trakcie roku kalendarzowego	158
Organ odpowiedzialny za udzielenie bezpłatnego urlopu dyrektorowi szkoły	158
Zasady udzielania nauczycielowi urlopu bezpłatnego	158
Wymiar i zasady otrzymania urlopu macierzyńskiego	159
Urlop ojcowski	160
Zasady ubiegania się o urlop wychowawczy	160
Wymiar urlopu nauczyciela w systemie feryjnym po powrocie z urlopu wychowawczego	162
Prawo nauczyciela do urlopu szkoleniowego	163
Choroba w czasie ferii letnich a prawo do tzw. urlopu uzupełniającego	165
Działalność socjalna szkoły	165
Przedmiot działalności socjalnej szkoły	165

Odpowiedzialność pracodawcy za naruszenie przepisów o działalności socjalnej.....	166
Dokumentacja działalności socjalnej pracodawcy.....	166
Fundusz socjalny	167
Podmiot uprawniony do korzystania z funduszu socjalnego szkoły	167
Fundusz socjalny dla pracowników szkoły niebędących nauczycielami	169
Byli pracownicy szkoły – emeryci i renciści niebędący nauczycielami a prawo do świadczeń socjalnych ze szkoły.....	169
Sposób naliczania funduszu socjalnego dla emerytów i rencistów – byłych nauczycieli	169
Naliczanie odpisu socjalnego dla nauczyciela-emeryta, który podjął pracę w trakcie roku szkolnego	170
Sposób naliczania odpisu na fundusz socjalny dla nauczycieli	171
Mechanizm naliczania funduszu socjalnego dla pracowników szkoły niebędących nauczycielami	171
Pomoc socjalna dla rodzin mających dzieci w przedszkolach lub żłobkach	172
Zasady gospodarowania funduszem socjalnym w szkole	173
Odpis na fundusz socjalny w 2010 r.	174
Rozdział 7a. Finansowanie kształcenia i doskonalenia zawodowego nauczycieli (art. 70a)	174
Budżet jednostek samorządu terytorialnego a środki na doskonalenie zawodowe nauczycieli	174
Cele, na które można przeznaczyć środki budżetowe	175
Obowiązki dyrektora szkoły w zakresie planowania doskonalenia zawodowego nauczycieli	175
Rozdział 8. Ochrona zdrowia (art. 71–73).....	176
Służba bhp i niektóre uprawnienia pracowników	176
Służba bhp w szkole.....	176
Obowiązek konsultowania z pracownikami spraw bhp.....	177
Sposób wybierania przedstawicieli załogi do konsultowania spraw bhp	178
Komisja bhp w szkole – obowiązek utworzenia	178
Strażak w szkole	179
Nauczyciel a szkolenia w zakresie bhp	179
Palacz centralnego ogrzewania w szkolnej kotłowni a dodatkowe uprawnienia.....	180
Uprawnienie nauczyciela do zwolnienia ucznia z lekcji WF.....	180
Ustalanie zasad pomocy dla nauczycieli korzystających z opieki zdrowotnej a uprawnienia organów samorządu	180
Organ dokonujący podziału środków z funduszu zdrowotnego	180
Odpowiedzialność szkoły za szkodę wyrządzoną przez uczniów nauczycielowi	181
Uprawnienia honorowego dawcy krwi wynikające z prawa pracy	181
Pomoc zdrowotna dla działaczy związkowych oddelegowanych do pracy w strukturach ponadzakładowych związków zawodowych	182
Profilaktyka i badania lekarskie.....	182
Obowiązek szkoły zawarcia umowy z lekarzem profilaktykiem	182
Termin przeprowadzania badań profilaktycznych, wstępnych, okresowych i kontrolnych	182
Badania foniatryczne.....	183
Badania sanitarno-epidemiologiczne.....	183
Badania lekarskie	183
Utrata ważności profilaktycznych badań lekarskich a korzystanie z urlopu z urlopu wypoczynkowego	183
Treść skierowania na badania profilaktyczne.....	184

Praca przy komputerze	184
Ilość godzin pracy przy komputerze	184
Okulary ochronne	184
Zakres badań lekarskich nauczyciela wykorzystującego w pracy komputery	186
Praca przy komputerze a dodatkowe przerwy w pracy	186
Warunki bhp na stanowiskach pracy wyposażonych w monitory ekranowe	187
Ocena warunków pracy przy komputerze	187
Urlop dla poratowania zdrowia	188
Nauczyciel przeniesiony w stan nieczynny a urlop dla poratowania zdrowia	188
Nauczyciel zatrudniony w szkole prywatnej a prawo do urlopu dla poratowania zdrowia	188
Prawo do urlopu dla poratowania zdrowia a wypowiedzenie nauczycielowi stosunku pracy z powodu zmniejszenia liczby oddziałów w szkole	188
Płatny urlop dla poratowania zdrowia a zatrudnienie w pełnym wymiarze zajęć i pobieranie emerytury	189
Nauczyciel wydalony z zawodu a urlop dla poratowania zdrowia	189
Prawo do jednorazowego 3-letniego urlopu dla poratowania zdrowia	189
Korzystanie z całorocznego urlopu dla poratowania zdrowia a zaległy urlop wypoczynkowy	189
Urlop dla poratowania zdrowia i kontynuacja dodatkowego zatrudnienia a odwołanie z urlopu	190
Odwołanie pracownika z urlopu a obowiązek podania przyczyny	190
Prowadzenie działalności gospodarczej przez nauczyciela a opłacanie składek przez szkołę w czasie pobytu nauczyciela na urlopie dla poratowania zdrowia	190
Skierowanie nauczyciela na urlop zdrowotny	191
Prawo do urlopu dla poratowania zdrowia a praca w niepełnym wymiarze czasu pracy	191
Wypadki i choroby zawodowe	191
Zgłoszenie choroby zawodowej	191
Rodzaje chorób zawodowych	192
Procedura ustalania choroby zawodowej	197
Choroba zawodowa „typowa” dla nauczycieli i warunki jej stwierdzenia	200
Druki niezbędne w procesie rozpoznawania choroby zawodowej	200
Świadczenia przysługujące nauczycielowi a wypadek przy pracy lub choroba zawodowa	200
Wypadek w drodze do pracy lub z pracy	205
Ustalenie okoliczności i sporządzenie dokumentacji wypadków w drodze do pracy i z pracy	205
Miejsce opublikowania wzoru karty wypadku w drodze do pracy lub z pracy	206
Ciężki wypadek ucznia	206
Zawiadomienie o wypadku ucznia	206
Skład zespołu ustalającego okoliczności i przyczyny wypadku ucznia	207
Zaznajomienie z treścią protokołu powypadkowego a jego doręczenie	207
Podmiot zobowiązany do wypłaty odszkodowania z tytułu uszczerbku na zdrowiu po dniu 31 grudnia 1999 r.	208
Wypoczynek i kolonie uczniów	208
Ilość uczniów pod opieką wychowawcy w czasie kolonii	208
Kierownik wycieczki	208
Opiekun uczniów w czasie wycieczki i jego obowiązki	209
Obowiązki kierownika wycieczki uczniów	209
Zgłoszenie wypoczynku dzieci	209

Kwalifikacje wychowawców na koloniach	211
Obowiązki kierownika kolonii	211
Obowiązki wychowawcy	212
Obiekty kolonijne	212
Nadzór nad wypoczynkiem dzieci i młodzieży	212
Obowiązki szkoły w zakresie zapewnienia właściwego bezpieczeństwa pracy	213
Prace remontowe w salach lekcyjnych w okresie nauki	213
Zabezpieczenie schodów i klatki schodowej w szkole	213
Okoliczności zawieszenia zajęć w szkole lub niedopuszczenia do ich rozpoczęcia	213
Apteczki w szkołach	214
Udzielanie pierwszej pomocy	214
Wypożyczenie dzieci i młodzieży wykonujących pracę na rzecz szkoły	215
Bezpieczeństwo uczniów w warsztatach i laboratoriach	215
Instrukcja korzystania ze sprzętu sportowego w sali gimnastycznej	216
Zakres obowiązków szkoły w zapewnieniu bezpieczeństwa uczniom	216
Zasady eksploatacji kotłowni w obiektach oświatowych	218
Przerwa wakacyjna a kontrola stanu technicznego obiektów szkoły	218
Oświetlenie i temperatura w pomieszczeniach szkolnych	219
Obowiązki dyrektora szkoły w zakresie ochrony przeciwpożarowej	219
Podawanie wody mineralnej nauczycielowi w porze letniej	220
Wydawanie ręczników i mydła nauczycielom	220
Środki higieny osobistej przysługujące nauczycielom	220
Pomieszczenia higienicznosanitarne zapewnione pracownikom przez szkołę	220
Rozdział 9. Dzień Edukacji Narodowej (art. 74)	221
Dzień Edukacji Narodowej a dzień wolny od pracy	221
Rozdział 10. Odpowiedzialność dyscyplinarna (art. 75–85)	222
Zasady nakładania kar porządkowych na nauczycieli	222
Ukaranie nauczyciela karą dyscyplinarną a informowanie rady pedagogicznej	223
Odpowiedzialność dyscyplinarna nauczycieli stażystów i kontraktowych	223
Stwierdzenie wygaśnięcia stosunku pracy z powodu orzeczenia dyscyplinarnego	224
Rozdział 11. Uprawnienia emerytalne (art. 86–91)	224
Prawo do emerytury nauczycielskiej	224
Renta a przejście na emeryturę nauczycielską	224
Uzyskanie prawa do emerytury a wiek nauczyciela	224
Odmowna decyzja ZUS co do prawa do emerytury a podjęcie pracy bez rozpatrzenia odwołania przez sąd okręgowy – sąd pracy i ubezpieczeń społecznych	225
Kierowanie prywatną szkołą a emerytura nauczycielska	225
Zatrudnienie w seminarium duchownym a nabycie prawa do emerytury nauczycielskiej	225
Pracownicy związków zawodowych wykonujący prace wymagające kwalifikacji pedagogicznych a prawo do emerytury nauczycielskiej	225
Pracownicy Ochotniczych Hufców Pracy a emerytura nauczycielska	225
Wcześniejsza praca na roli a uprawnienia emerytalne	226
Nauczanie w parafii a prawo do emerytury na podstawie przepisów Karty Nauczyciela	226
Praca w charakterze katechety zatrudnionego przez parafię a okres pracy nauczyciela uprawniający do emerytury	227
Nauczanie religii w parafii a praca nauczycielska w rozumieniu przepisów emerytalnych dotyczących nauczycieli	227

Przejsie nauczyciela do pracy w administracji państwowej a prawo do emerytury zgodne z przepisami Karty Nauczyciela	227
Okres pracy jako nauczyciel akademicki a wliczenie tego czasu do 30-letniego okresu pracy w tzw. I kategorii zatrudnienia	227
Okres pracy w warunkach szczególnych uprawniający do emerytury nauczycielskiej a okres urlopu wychowawczego	227
Praca nauczycielska wykonywana na podstawie umów cywilnoprawnych a wliczenie jej do okresu zatrudnienia wymaganego dla uzyskania emerytury.....	228
Nauczanie praktycznej nauki zawodu na podstawie umowy-zlecenia a praca nauczycielska w rozumieniu przepisów emerytalnych dotyczących nauczycieli	228
Rozwiązanie stosunku pracy z nauczycielem mającym prawo do emerytury	228
Prawo do emerytury nauczycielskiej dla przedszkolanki	228
Wcześniejsza emerytura.....	229
Termin przejścia nauczyciela na wcześniejszą emeryturę	229
Uzyskanie prawa do wcześniejszej emerytury nauczycielskiej a konieczność rozwiązania stosunku pracy	229
Minimalny wymiar czasu pracy nauczyciela a zaliczenie do 20-letniego okresu zatrudnienia	229
Rozwiązanie stosunku pracy ze szkołą a prawo do wcześniejszej emerytury	229
Zatrudnienie nauczyciela przez szkołę lub inną placówkę oświatową prowadzoną przez kościół lub inny związek wyznaniowy a prawo do wcześniejszej emerytury	229
Katecheci zatrudnieni w szkołach publicznych i innych placówkach oświatowych a prawo do wcześniejszej emerytury nauczycielskiej	230
Nauczyciele szkół niepublicznych a prawo do wcześniejszej emerytury	231
Nauczyciele „urlopowani” a prawo do wcześniejszej emerytury na podstawie ustawy o związkach zawodowych	232
Uprawnienia do wcześniejszej emerytury a nieprzepracowanie pełnych 20 lat w zawodzie nauczyciela, lecz przepracowanie odpowiedniej ilości lat w zawodzie zaliczanym do I kategorii	232
Prawo do wcześniejszej emerytury nauczycielskiej a pracownicy kuratorium	232
Prawo do wcześniejszej emerytury nauczycielskiej a pracownicy pedagogiczni zatrudnieni w zakładach kształcenia i placówkach doskonalenia nauczycieli	233
Prawo do wcześniejszej emerytury nauczycielskiej a Pracownicy Ochotniczych Hufców Pracy	234
Prawo do wcześniejszej emerytury nauczycielskiej a instruktorzy praktycznej nauki zawodu	234
Prawo do wcześniejszej emerytury nauczycielskiej a nauczyciele mianowani i dyplomowani zatrudnieni w urzędach organów administracji rządowej	236
Prawo do wcześniejszej emerytury nauczycielskiej a nauczyciele, wychowawcy i inni pracownicy pedagogiczni zatrudnieni w placówkach działających na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich	237
Prawo do wcześniejszej emerytury nauczycielskiej a nauczyciele, wychowawcy i inni pracownicy pedagogiczni zatrudnieni w placówkach oświatowo-wychowawczych oraz ośrodkach adopcyjno-opiekuńczych	237
Prawo do wcześniejszej emerytury nauczycielskiej a pracownicy Centralnej Komisji Egzaminacyjnej i okręgowych komisji egzaminacyjnych.....	237
Prawo do wcześniejszej emerytury nauczycielskiej a nauczyciele mianowani i dyplomowani zatrudnieni w specjalistycznych jednostkach nadzoru	238
Prawo do wcześniejszej emerytury nauczycieli mianowanych i dyplomowanych, zatrudnionych w organach sprawujących nadzór pedagogiczny nad zakładami poprawczymi, schroniskami dla nieletnich, rodzinnymi ośrodkami diagnostyczno-konsultacyjnymi, ośrodkami kuratorskimi oraz szkołami przy zakładach karnych.....	239

Prawo do wcześniejszej emerytury nauczycielskiej	240
Prawo do wcześniejszej emerytury a nauczyciele zatrudnieni w publicznych szkołach i szkolnych punktach konsultacyjnych przy przedstawicielstwach dyplomatycznych, urzędach konsularnych i przedstawicielstwach wojskowych Rzeczypospolitej Polskiej	240
Okres uprawniający do wcześniejszej emerytury nauczycielskiej a okres odbywania przeszkolenia wojskowego studentów w latach 80	240
Okres uprawniający do wcześniejszej emerytury nauczycielskiej a urlop bezpłatny udzielony nauczycielowi powołanemu do pełnienia z wyboru funkcji w organizacjach społecznych	240
Okres pracy w szczególnych warunkach uprawniający do wcześniejszej emerytury nauczycielskiej a okres choroby i urlopu dla poratowania zdrowia	241
Praca nauczycielska wykonana w granicach II Rzeczypospolitej przed dniem 17 września 1939 r. a okres uprawniający do wcześniejszej emerytury nauczycielskiej	241
20-letnie wykonywanie pracy nauczycielskiej uprawniające do wcześniejszej emerytury a praca na stanowisku trenera w klubie sportowym, do którego obowiązków należało tylko sportowe szkolenie dzieci i młodzieży	241
20-letni staż pracy nauczycielskiej a okres pracy nauczyciela za granicą uznany przez ZUS jako okres składkowy	241
20-letni okres pracy nauczycielskiej a okres urlopu macierzyńskiego	241
20-letni staż pracy nauczycielskiej a okres choroby	242
Podstawa wymiaru emerytury	242
Rodzaj nagród wypłacanych nauczycielowi wliczanych do podstawy obliczania emerytury	242
Nagroda za szczególne osiągnięcia w pracy dydaktyczno-wychowawczej a podstawa wymiaru emerytury	242
Pojęcie „godzin ponadwymiarowych”	242
Nagrody, o których mowa w art. 88 ust. 2 k.n. (wliczane do podstawy naliczenia emerytury)	242
Wliczanie trzynastki do podstawy wymiaru emerytury	243
Wyżywienie podczas zatrudnienia w placówce oświatowo-wychowawczej a jego wartość przy obliczaniu wysokości emerytury	243
Niewliczenie nieodpłatnego wyżywienia do podstawy emerytury a przeoczenie tego faktu przez ZUS	243
Nagrody Ministra Edukacji Narodowej a świadczenie emerytalne	244
30-letni okres zatrudnienia a wliczanie studiów jako tzw. okresu nieskładkowego	244
Odprawy	244
Jednoczesne otrzymanie odprawy emerytalnej i odprawy w związku z likwidacją szkoły	244
Podmiot uprawniony do odprawy emerytalno-rentowej	244
Popieranie emerytury i kontynuacja zatrudnienia nauczycielskiego a prawo do odprawy emerytalnej	245
Okres pracy nauczycielskiej	245
Trener zatrudniony w klubie sportowym i prowadzący zajęcia sportowe z dziećmi a zaliczenie tego czasu do okresu pracy nauczycielskiej	245
Okres pracy nauczycielskiej a zatrudnienie w organizacjach politycznych na stanowiskach wymagających kwalifikacji pedagogicznych	245
Praca w rodzinnych ośrodkach diagnostyczno-konsultacyjnych a praca w szkolnictwie specjalnym	245
Emerytury pomostowe	246
Przepisy o emeryturach pomostowych a prawo nauczycieli do wcześniejszej emerytury	246

Prawo do świadczeń kompensacyjnych w latach 2009–2014	246
Prawo do świadczeń kompensacyjnych po 2014 r.	247
Ustanie prawa do świadczenia kompensacyjnego	247
Okres urlopu dla poratowania zdrowia a prawo do świadczeń kompensacyjnych	247
Praca w szkole wyższej a uprawnienia do świadczenia kompensacyjnego	248
Praca w ośrodkach szkolno-wychowawczych a prawo do świadczeń kompensacyjnych	248
Praca w poradni psychologiczno-pedagogicznej a prawo do świadczeń kompensacyjnych	248
Status pracownicy w dniu złożenia wniosku o emeryturę	248
Prawo do emerytury nauczycielskiej wynikającej z Karty Nauczyciela w 2009 r.	249
Kolejna praca „przy tablicy” a prawo do emerytury nauczycielskiej	249
Rozdział 11a. Przepisy szczególne (art. 91a–91d).....	249
Pojęcie mobbingu	249
Mobbing a rozpatrywanie skarg pracowniczych przez inspektorów PIP	250
Przekazywanie informacji pracownikom o mobbingu	252
Zasady zatrudnienia dzieci do filmu	253
Ustanowienie pełnomocnika procesowego przez burmistrza gminy w sprawie wytoczonej przez nauczyciela.....	254
Pojęcie i uprawnienia społecznej inspekcji pracy	255
Uprawnienia w zakresie kontroli Państwowej Inspekcji Pracy i Państwowej Inspekcji Sanitarnej	258
Rozdział 12. Przepisy przejściowe i końcowe.....	261
(brak komentarza)	
Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela	263
Ustawa z dnia 19 listopada 2009 r. o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela	303
Ustawa z dnia 19 listopada 2009 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z realizacją wydatków budżetowych.....	304
Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 stycznia 2010 r. w sprawie sposobu opracowywania sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego	305
Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 marca 2009 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli	312
Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 października 2009 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać osoba zajmująca stanowisko dyrektora oraz inne stanowisko kierownicze w poszczególnych typach publicznych szkół i rodzajach publicznych placówek	324
Skorowidz rzeczowy	329